

Designing and compiling an effective management model in sports for the disabled in the country based on health development

Amin Beshrrarat Far¹, Hasan Fahim Devin^{*2}, Hussein Peymanizad³, Mojtaba Ahmadi⁴

1. Department of Physical Education and Sport Sciences, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.
E-mail: amin.pe333@gmail.com
2. Department of Physical Education and Sport Sciences, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.
(Corresponding Author) E-mail: fahim_pe@yahoo.com
3. Department of Physical Education and Sport Sciences, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.
E-mail: peymanizad@mshdiau.ac.ir
4. Department of Physical Education and Sport Sciences, Bandargaz Branch, Islamic Azad University, Bandargaz, Iran.
E-mail: Mojtabaahmadi171@gmail.com

Article Info	Abstract
Article type: Research Article	The purpose of this study was to design an effective management model in sport for disabled people in the country based on health development. This research was applied in terms of purpose, exploratory analysis method, and mixed type in terms of data type. The statistical population of this study included professors and experts in the management of sports for the disabled and sports facilities, and officials of the federation and provincial boards of veterans and disabled people of the country. The sampling method used to complete the Q questionnaire was purposive, and 31 questionnaires were returned correctly. Sampling in the quantitative section was determined by simple random sampling using Morgan's table formula. In this study, the data obtained from the sorting of Q expressions were entered in SPSS software version 22 and analyzed through Varimax rotation, Friedman ranking test, and structural equation modeling. The findings showed that a total of 11 mental patterns were identified about the indicators of effective management in sports for the disabled in the country based on health development, and these 11 factors explain and cover 90% of the variances. Using Friedman's ranking test, the mental patterns included managers, planning supporters, economists, media-orienters, personal factors, the influence of family and friends, hardware-oriented, urban and accessibility factors, legalists, socio-cultural factors, and software-oriented, respectively, the results of the structural equation modeling test showed that the research model has a good fit and all paths are meaningful, and as a result, the identified patterns explain effective management in disabled sports are based on health development.
Article history: Received: 13 June 2024 Received in revised form: 11 August 2024 Acceptance: 13 August 2024 Published online: 13 February 2025	
Key words: Effective Management, Sports for the disabled, Q methodology, Mental models, Experts.	

Cite this article: Beshrrarat Far, A., Fahim Devin, H., Peymanizad, H., & Ahmadi, M. (2025). Designing and compiling an effective management model in sports for the disabled in the country based on health development. *Green Management*, 4(4), 98-117.

طراحی و تدوین مدل مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور مبتنی بر توسعه سلامت

امین بشارت فر^۱، حسن فهیم دوین^{۲*}، حسین پیمانی زاد^۳، مجتبی احمدی^۴

۱. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران. رایانامه: amin.pe333@gmail.com

۲. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول) رایانامه: fahim_pe@yahoo.com

۳. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران. رایانامه: peymanizad@mshdiau.ac.ir

۴. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران. رایانامه: Mojtabaahmadi171@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله:	هدف پژوهش حاضر طراحی مدل مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور مبتنی بر توسعه سلامت بود. این مقاله پژوهشی
تاریخ دریافت:	تحقیق از نظر هدف کاربردی، و از نظر روش تحلیل اکتشافی و از نظر نوع داده‌ها از نوع آمیخته بود. جامعه آماری این پژوهش شامل اساتید و خبرگان مدیریت ورزش معلولین و اماکن ورزشی و مسئولین فدراسیون و هیئت‌های استانی جانبازان و معلولین کشور بودند. روش نمونه‌گیری مورد استفاده برای تکمیل پرسشنامه کیو به صورت هدفمند بود که ۳۱ پرسشنامه به صورت صحیح بازگردانده شد. نمونه‌گیری در بخش کمی به صورت تصادفی ساده و با استفاده از فرمول جدول مورگان تعداد ۱۵۰ نفر تعیین گردید. در این پژوهش داده‌های حاصل از مرتب‌سازی عبارات کیو در نرم‌افزار اس.پی.اس.اس نسخه ۲۲ وارد و از طریق چرخش واریمکس، آزمون رتبه‌بندی فریدمن و مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد در مجموع ۱۱ الگوی ذهنی در مورد شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور مبتنی بر توسعه سلامت شناسایی شد که این ۱۱ عامل در مجموع ۹۰ درصد از واریانس‌ها را تبیین کرده و پوشش می‌دهند. با استفاده از آزمون رتبه‌بندی فریدمن، الگوهای ذهنی به ترتیب شامل مدیریت گرایان، طرفداران برنامه‌ریزی، اقتصادگرایان، رسانه گرایان، عوامل شخصی، تأثیر خانواده و دوستان، سخت افزاری گرایان، عوامل شهری و دسترسی، قانون گرایان، عوامل اجتماعی-فرهنگی و نرم‌افزاری گرایان بود، در نهایت نتایج آزمون مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که مدل تحقیق از برازش خوبی برخوردار است و تمامی مسیرها معنادار می‌باشند و در نتیجه الگوهای شناسایی شده، تبیین‌کننده مدیریت اثربخش در ورزش معلولین مبتنی بر توسعه سلامت هستند.
تاریخ بازنگری:	
تاریخ پذیرش:	
تاریخ انتشار:	
کلمات کلیدی:	
مدیریت اثربخش،	
ورزش معلولین،	
روش‌شناسی کیو،	
الگوهای ذهنی،	
خبرگان.	

استناد: بشارت فر، امین؛ فهیم دوین، حسن؛ پیمانی زاد، حسین، و احمدی، مجتبی (۱۴۰۳). طراحی و تدوین مدل مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور مبتنی بر توسعه سلامت. مدیریت سبز، ۴ (۴)، ۹۸-۱۱۷.

© نویسندگان.

<https://sanad.iau.ir/journal/jgm>

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی آباد کتول.

شاپا الکترونیکی: ۲۸۲۱-۰۰۵۰

مقدمه

معلولیت به عنوان یک پدیده اجتماعی واقعی انکارناپذیر است که از گذشته‌های دور تا به امروز همواره در جوامع وجود داشته است. در طول تاریخ افراد دارای معلولیت همواره دچار تبعیض و بدرفتاری بوده‌اند و به دلیل دیدگاه‌های منفی که جامعه نسبت به معلولیت دارد افراد معلول اغلب یک سری از چالش‌ها را تجربه می‌کنند که ناشی از عدم اثربخشی مدیریت در این حوزه بوده است (سیجانی پور و همکاران، ۲۰۲۱). در حال حاضر و با گذشت زمان، قوانین مربوط به معلولیت در سراسر جهان به‌طور قابل توجهی به نیازهای معلولین توجه دارد. از این رو کیفیت زندگی افراد معلول به شکل قابل توجهی بهبود یافته است و در سال‌های اخیر یکی از مهم‌ترین گام‌هایی که در این زمینه برداشته شده، افزایش مشارکت افراد معلول در ورزش بوده است (مورفی^۱، ۲۰۱۸). مطالعات مختلفی نشان داده‌اند که ورزش و فعالیت بدنی اهمیت بسیاری برای سلامتی افراد معلول دارد و معلولان ورزشکار سلامتی بیشتر و رضایت‌مندی بالاتری از زندگی خود نسبت به معلولان غیر ورزشکار دارند (الیور و همکاران^۲ ۲۰۱۸)، اقدسی و بهزادینیا^۳ (۱۳۹۹)، ایطی نیا و راستگو^۴ (۱۳۹۹)، مارتین و همکاران^۵ (۲۰۱۷) و جانسون و همکاران^۶ (۲۰۰۷). به علاوه موارد دیگری همچون عدم دسترسی به تجهیزات، خدمات و ادارات، حمایت ناکافی، ارتباطات ضعیف که در نتیجه معلولیت به وجود آمده، باعث ایجاد تغییراتی در سبک زندگی آنان می‌شود که ممکن است سلامتی روانی، جسمی و کیفیت زندگی معلولین را به خطر اندازد. یکی از ضروریات در زمینه درک معلولین آشنایی با محدودیت‌های آنان و تلاش در برطرف کردن مشکلاتی است که معلولان در اثر این محدودیت‌ها دچار آن می‌شوند. یکی از این زمینه‌ها مشارکت دادن معلولان در فعالیت‌های اجتماعی و جلوگیری از انزوای آنان در جامعه، شرکت در فعالیت‌های ورزشی است (جلالی و همکاران، ۲۰۱۲) که نیازمند مدیریت مناسب و اثربخش در این حوزه می‌باشد.

بحث‌های اخیر در میان پژوهشگران و متخصصان نشان می‌دهد که شیوه‌های مدیریت فعلی در سازمان‌ها رضایت‌بخش و مؤثر نیست لذا نیاز به پیاده‌سازی سبک‌های مدیریت اثربخش برجسته می‌گردد (شیوا و محتاج^۷، ۲۰۲۱). توسعه مدیریت اثربخش برای مقابله با چالش‌ها و برنامه‌های خاص هر سازمان به عنوان یک نیاز فوری در بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌ها در رقابت‌های جهانی، تغییرات سریع تکنولوژی و محیط به شمار می‌رود (سیجانی پور و همکاران، ۲۰۲۱). امروزه تمایل به آموزش و توسعه در سازمان‌های موفق در سرتاسر جهان و مهارت‌های مؤثر در مقابله با چالش‌های خاص در سازمان برای دستیابی به اهداف و مأموریت‌ها در سازمان مبحث جدیدی است که در شبکه سازمان جهانی انعطاف‌پذیر، یکنواخت و متنوع مشخص می‌شود. مدیریت اثربخش به کارکنان و سازمان کمک می‌نماید تا آنان کارایی و اثربخشی

1-Murphy

2- Oliver et al

3 -Martin et al.

4 -Johnson & et al

5 -Shivaj, D & Memetaj

خویش را بهبود ببخشند. از طرفی توسعه سریع فناوری و جهانی شدن نیز روندی از رقابت های فشرده را نشان می دهد که وجود مدیریت اثربخش در این محیط های پیچیده ضروری به نظر می رسد (نیکوکار و همکاران، ۲۰۲۱). ویژگی ها و سبک های مدیریت اثربخش در فرهنگ سازی، بهره وری کارکنان و در نهایت، در موفقیت یا شکست تعیین کننده هستند. یک مدیر باید توانایی هدایت، نظارت، تشویق، القاء کردن، هماهنگی، تسهیل در امور و پیشرو بودن در تغییر را داشته باشد و ویژگی های رهبری خود و دیگران را بسط دهد و از برنامه ریزی، مهارت های ارتباطی و سازمانی بهره جوید. این گونه مهارت ها در رهبری مهم می باشند ولی بیشتر از آن ویژگی هایی مانند درستکاری، وجدان کاری، جرات، تعهد، صداقت، اشتیاق، اراده، شفقت و حساسیت است که مهم تر محسوب می شود (کاشیان و بیگلر، ۱۳۹۸) که سازمان های ورزشی نیز از این قاعده مستثنی نمی باشند و با توجه به ضعف عملکرد سازمان های مسئول در ورزش معلولین، این خلاء در مدیریت ورزش معلولین کشور نیز احساس می گردد.

ادبیات نظری و پیشینه تحقیق

نیاز به ورزش و تاثیر سلامتی آن بر افراد معلول بسیار بیشتر از افراد سالم احساس می شود. ورزش جدای از تاثیراتی که بر جسم فرد می گذارد، نفوذی که در روحیه افراد دارد؛ بیشتر از یک غذای خوب، یک خواب مناسب و یا یک مسافرت خوب است. بعد از جنگ جهانی دوم به دلیل تعداد زیاد معلولین جنگی ورزش های افراد معلول جسمی-حرکتی پا به عرصه وجود نهاد (فخرپور و یآوری، ۱۳۹۷).

اگر ورزش برای افراد غیر معلول امری مستحب (بسیار نیکو و پسندیده) است، برای معلولان امری واجب است؛ زیرا انسان های غیر معلول از راه فعالیت های عادی روزانه تا حدودی نیازهای حرکتی خود را برطرف می کنند، اما بسیاری از معلولان با توجه به نوع معلولیت و درجه آسیب دیدگی باید به صورت هدفمند به فعالیت های ورزشی بپردازند، تا از این راه از یک سو نه تنها کارآیی اندام سالم خود را حفظ کنند، بلکه با افزایش کارآیی اندام سالم، آن را جایگزین اندام از کار افتاده کنند و از سوی دیگر با پرداختن هدفمند به ورزش از گسترش معلولیت خود جلوگیری به عمل آورند. ورزش برای معلولان علاوه بر اهداف فیزیولوژیکی، اهداف روانی و اجتماعی نیز دارد و از جمله اهداف اجتماعی ورزش برای معلولان، کمک به آنان برای شرکت هر چه فعالانه تر در امور اجتماعی و برقراری ارتباط با دیگر معلولان و انسان های غیر معلول است (جلالی فراهانی، ۱۳۹۳). در همین راستا، بررسی پیشینه تحقیقات مرتبط با ورزش معلولین نشان می دهد که عوامل مختلفی می توانند در این زمینه نقش داشته باشند که باید مورد توجه قرار بگیرند. برای نمونه، آرلن^۱ (۲۰۱۸) وجود امکانات فیزیکی و سخت افزاری و همچنین حمایت های خانواده و اطرافیان را جهت توسعه ورزش معلولین موثر می داند. اقدسی و بهزادینا (۱۳۹۹)، فروغی

1-Arlene

فرد و سیدعامری (۱۳۹۹) نیز در نتیجه پژوهش های خود به نقش عوامل شخصی و فردی همچون داشتن تجربه مثبت معلولین از ورزش، تقویت حس خودکارآمدی و اعتماد به نفس در توسعه ورزش معلولین اشاره کردند. ابطی نیا و راستگو (۲۰۲۰) نیز در نتیجه تحقیق خود بر نقش مهم عوامل فرهنگی اجتماعی و نیز عوامل قانونی از قبیل فرهنگ سازی مناسب جهت درک ارزش فعالیت های ورزشی برای معلولین و نیز تصویب قوانین دولتی برای تسهیل اشتغال معلولین، در جهت پیشرفت و توسعه ورزش معلولین تاکید کردند. پور سلطانی زرنندی (۲۰۱۷) نیز اشاره کردند که عوامل اقتصادی در جهت توسعه ورزش معلولین اثرگذار است و در این راستا، مهار تورم و گرانی، فراهم کردن وسایل و تجهیزات ورزشی با قیمت مناسب، ارائه خدمات ورزشی مناسب و ارزان را در جهت ترغیب و تشویق معلولین برای مشارکت در فعالیت های ورزشی موثر دانستند. همچنین، وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین و توجه به دسترسی ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین را از جمله فاکتورهای تاثیرگذار برای رشد و توسعه ورزش معلولین برشمرد.

همچنین پژوهش های محدودی به بررسی موانع مشارکت معلولین به ورزش و فعالیت های بدنی پرداخته است که در خلال این ها نقش مدیریت اثربخش منابع مادی و انسانی در توسعه ورزش معلولین در کشور به چشم می خورد. در این راستا فروغی فرد و سیدعامری (۲۰۲۰) در پژوهشی دریافتند که تفاوت معناداری بین عوامل بازدارنده مشارکت در فعالیت های ورزشی (ساختاری و زیربنایی، عوامل درون فردی و عوامل بین فردی) وجود دارد. قدردان و همکاران (۲۰۱۹) در مطالعه ای دریافتند که به ترتیب موانع اماکن و امکانات، موانع خانوادگی، موانع شهری، موانع فردی و موانع اجتماعی و فرهنگی در رتبه های اول تا پنجم قرار دارند و بین اماکن و امکانات، موانع اجتماعی و فرهنگی و موانع شهری، بین معلولین ورزشی و غیر ورزشکار اختلاف معنی اداری وجود نداشت. آرلن (۲۰۱۸) در پژوهشی عوامل افزایش انگیزه در کودکان ناتوان را مواردی همچون خانواده، علاقه مندی های کودک، برنامه ها و امکانات موجود، انگیزه اجتماعی و تجربیات جسمانی از فعالیت بدنی نام برد. موفات^۱ (۲۰۱۸) در مطالعه ای نشان داد که فقدان حمایت و مشاوره، مشکلات محیطی و نداشتن اوقات فراغت از جمله موانع ورزش با دیگران است و دریافت حمایت، داشتن یک نگرش مثبت، داشتن زمان فراغت و به حداقل رساندن موانع محیطی به عنوان راه حل برای کمک به مشارکت در ورزش پیشنهاد شد. یافته های تحقیق فروغی فرد و سیدعامری (۱۳۹۹) نیز حاکی از این بود که عوامل فردی و شخصیت افراد معلول در جهت ایجاد علاقمندی به مشارکت در فعالیت های ورزشی تاثیرگذار است. برای نمونه، ترس از مسخره شدن از سوی دیگران به عنوان یک معضل جدی برای برخی از معلولین مطرح می باشد که افراد باید با درک ارزش

1-Moffat

وجودی خود و استفاده از مشاوره و راهنمایی های لازم در این زمینه بر این احساس ترس و نگرانی خود غلبه کنند و خود را برای پذیرش یک سبک زندگی سالم و فعال آماده کنند. دوی^۱ و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی دریافتند که هرچه از موانع محیطی (مناسب سازی محیط شهری) کاسته شود، میزان مشارکت افراد معلول به ویژه افراد ویلچری در فعالیت های اجتماعی، تحصیلی و تفریحی افزایش می یابد؛ که موانع و انگیزه های مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش معلولین نیاز به تدوین شاخص هایی دارد که مدیران ورزش بتوانند از آن ها در زمینه برنامه ریزی در جهت طراحی مدل مدیریت اثربخش در جهت جلب مشارکت و توسعه ورزش و فعالیت بدنی در بین معلولین استفاده کنند که هدف پژوهش حاضر می باشد.

در شرایط کنونی انجام فعالیت های ورزشی برای معلولان اهمیت بخصوصی پیدا کرده و نه تنها به عنوان یک وسیله تفریحی و درمانی، بلکه به عنوان عاملی در جهت تکامل نارسائی های جسمانی و روانی آنان مدنظر قرار می گیرد که امید است نتایج پژوهش حاضر بتواند در این زمینه راهگشا باشد. با توجه به ادبیات تحقیق و از آنجایی که تاکنون تحقیقی در زمینه شناسایی شاخص های مدیریت ورزش معلولین کشور باهدف جلب مشارکت آنان و توسعه فعالیت ورزشی در آنان مشاهده نشده است، نتایج تحقیق حاضر می تواند با مدیریت اثربخش در این حوزه حضور کسانی که به نوعی دچار معلولیت هستند را در ورزش فراهم نماید تا با فراهم کردن شرایط و امکانات متناسب با ویژگی های جسمانی آنها باعث افزایش انگیزه و اعتماد به نفس معلولین عزیز برای حضور فعال در جامعه و همچنین بالا بردن سطح رضایت مندی آنان از زندگی شده لذا با توجه به مطالب فوق الذکر و اهمیت موضوع، در پژوهش حاضر محقق در پی پاسخ به این سؤال است که مدل مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور مبتنی بر توسعه سلامت چگونه است؟

روش شناسی

تحقیق حاضر از منظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از نظر نوع داده ها از نوع تحقیقات آمیخته (کیفی و کمی) و از نوع توصیفی-اکتشافی می باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر در بخش کیفی شامل مردان و زنان ورزشکار معلول، مربیان ورزشی، سرپرستان ورزشی، پیشکسوتان، اساتید دانشگاهی، مسئولین فدراسیون، هیئت های استانی و مدیران اماکن ورزش جانبازان و معلولین، در بخش کمی شامل ورزشکاران معلول، مربیان ورزشی، سرپرستان ورزشی، پیشکسوتان، مدیران اماکن ورزش معلولین بود و در بخش کمی شامل کلیه مدیران، مسئولین و مربیان ملی فدراسیون و هیئت ورزش جانبازان و معلولین و مدیران مجموعه های ورزشی کل کشور بود. روش نمونه گیری در بخش مصاحبه کیفی، روش هدفمند (به تعداد ۱۵ نفر)، در بخش تکمیل پرسشنامه کیو نیز به صورت هدفمند بود و پرسشنامه

برای ۳۵ نفر از افراد خبره توزیع شد که ۳۱ پرسشنامه به صورت صحیح بازگردانده شد. همچنین، روش نمونه‌گیری در بخش کمی به صورت تصادفی ساده و با استفاده از فرمول جدول مورگان تعداد ۱۴۴ نفر تعیین شد که با احتیاط تعداد ۱۷۰ پرسشنامه به صورت تصادفی ساده در بین نمونه توزیع شد و در نهایت ۱۵۰ پرسشنامه به صورت صحیح بازگردانده شد و تحلیل بر روی همین تعداد انجام شد (ویژگی افراد تکمیل کننده پرسشنامه در جدول ۱ ارائه شده است). ابزار جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی نیمه سازمان یافته و در بخش کمی پرسشنامه محقق ساخته ۴۴ عبارتی در ۳ بعد عوامل سازمانی (۱۹ گویه)، عوامل فردی و بین فردی (۸ گویه) و عوامل محیطی (۱۷ گویه) بود. در بخش کیفی روایی از طریق مشورت با خبرگان و برای بررسی اعتبار سازه پرسشنامه تحقیق، از روش تحلیل عاملی استفاده شد. پایایی پرسشنامه نیز به کمک ضریب آلفای کرونباخ ارزیابی شد که مقدار آن برابر ۰/۸۶ بود و مورد تأیید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی با استفاده از روش کیو و با استفاده از نظرسنجی گروه دلفی و در بخش کمی با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی (آزمون بارنلت و KMO جهت بررسی کفایت نمونه و روایی سازه ابزار، آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها، آزمون تحلیل عاملی اکتشافی برای شناسایی الگوهای ذهنی تحقیق، آزمون فریدمن جهت رتبه‌بندی شاخص‌های به دست آمده و آزمون معادلات ساختاری جهت برازش مدل تحقیق) و با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و Smart PLS انجام شد.

یافته ها

توصیف ویژگی‌های مشارکت کنندگان بخش مصاحبه نشان داد که از بین ۱۵ نفر مصاحبه شونده ۴ نفر مسئولین فدراسیون، هیئت‌های استانی و مدیران اماکن ورزشی، ۴ نفر از پژوهشگران این حوزه با ۵ سال سابقه کار و ۷ نفر از اساتید مدیریت ورزشی با ۱۰ سال سابقه کار بودند. توصیف ویژگی‌های مشارکت کنندگان بخش کیو نشان داد که از بین ۳۱ نفر مشارکت کننده ۸ نفر از ورزشکاران معلول با سابقه بالای ۵ سال، ۹ نفر مربیان ورزشی و ۶ نفر سرپرستان ورزشی با سابقه بالای ۱۰ سال، ۵ نفر از پیشکسوتان ورزش معلولین با سابقه بالای ۲۰ سال و ۳ نفر از مدیران اماکن ورزشی با سابقه بالای ۵ سال بودند. همچنین توصیف ویژگی‌های مشارکت کنندگان بخش کمی نشان داد که بیشتر افراد مرد بودند (۶۹ درصد) و بقیه افراد زن بودند (۳۱ درصد). بیشتر افراد بین ۲۶-۳۰ سال سن داشتند (۳۳ درصد)، به ترتیب بقیه افراد دارای توزیع سنی ۳۱-۳۵ سال (۲۵ درصد)، ۲۱-۲۵ سال (۱۸ درصد)، ۳۶-۴۰ سال (۱۱ درصد)، کمتر از ۲۰ سال (۸ درصد) و بالاتر از ۴۰ سال (۵ درصد) بودند. بیشتر افراد دارای مدرک تحصیلی لیسانس (۳۴ درصد) بودند. به ترتیب بقیه افراد دارای مدرک فوق لیسانس (۲۷ درصد)، دکتری (۲۱ درصد) و دیپلم و فوق دیپلم (۱۸ درصد) بودند. بیشتر افراد جز ورزشکاران، پیشکسوتان و مربیان (۶۴ درصد) بودند. به ترتیب بقیه افراد جز مدیران (۲۲ درصد) و اساتید دانشگاه (۱۴ درصد) بودند. بیشتر افراد دارای سابقه کار یا ورزشی بین ۴-۶ سال داشتند

(۲۷ درصد)؛ به ترتیب بقیه افراد دارای سابقه کاری یا ورزشی ۷-۹ سال (۲۱ درصد)، ۱-۳ و ۱۳-۱۵ سال (۱۶ درصد)، ۱۰-۱۲ سال (۱۲ درصد) و بالاتر از ۱۵ سال (۸ درصد) بودند. بیشتر افراد متأهل بودند (۶۲ درصد) و بقیه افراد مجرد بودند (۳۸ درصد). توصیف کمی میزان متغیرهای پژوهش نشان داد که میانگین اکثر متغیرها بالاتر از میانگین ۳ می‌باشد و فقط در متغیرهای عوامل اجتماعی-فرهنگی و نرم‌افزار گرایان میانگین پایینی دارد (جدول ۱).

جدول ۱. ویژگی افراد تکمیل کننده پرسشنامه

ویژگی افراد تکمیل کننده پرسشنامه	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت افراد	مرد	۱۰۳
	زن	۴۷
سن افراد	کمتر از ۲۰ سال	۱۲
	۲۱-۲۵ سال	۲۷
	۲۶-۳۰ سال	۴۹
	۳۱-۳۵ سال	۳۸
	۳۶-۴۰ سال	۱۷
	بالاتر از ۴۰ سال	۷
	۵	
تحصیلات افراد	دیپلم و فوق دیپلم	۲۷
	لیسانس	۵۱
	فوق لیسانس	۴۰
	دکتری	۳۲
نحوه فعالیت در حوزه ورزش معلولین	اساتید دانشگاه	۲۱
	ورزشکاران و پیشکوتان و مربیان	۹۶
	مدیران	۳۳
سابقه کاری یا ورزشی افراد	۱-۳ سال	۲۴
	۴-۶ سال	۴۰
	۷-۹ سال	۳۱
	۱۰-۱۲ سال	۱۸
	۱۳-۱۵ سال	۲۵
	بالاتر از ۱۵ سال	۱۲
وضعیت تاهل افراد	متاهل	۹۳
	مجرد	۵۷

همچنین بیشترین میانگین مربوط به مؤلفه مدیریت گرایان بود. برای پاسخ به این سؤال با استفاده از مصاحبه و بررسی مبانی نظری تحقیق مربوط به موضوع تحقیق شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور مبتنی بر توسعه سلامت شناسایی شد که در جداول ۲ و ۳ بیان شد.

جدول ۲. نمونه ای از کدهای مستخرج از مصاحبه‌ها

کد مصاحبه شونده	گزاره بدست آمده	کد مصاحبه شونده	گزاره بدست آمده
Q1	دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان، تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین، طراحی مناسب فضای داخلی اماکن ورزشی موجود متناسب با معلولین، تقویت حس خودکارآمدی معلولین جهت درک توانایی های خود، حمایت و همراهی دوستان و همسالان در ورزش، آلودگی هوا، قوانین بکارگیری معلولین در مشاغل و توجه به سطح درآمدی آنان، ارائه برنامه های آگاهی بخش و اطلاع رسانی با هدف ترغیب معلولین به ورزش	Q9	وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور، توسعه ارتباطات بین سازمان های ورزشی و سایر نهادهای جهت توسعه ورزش معلولین، ساخت فضاهای پایگاه ها و اماکن ورزشی مختص معلولین و متناسب با نیازهای آنان، طراحی مناسب فضای داخلی اماکن ورزشی موجود متناسب با معلولین، حمایت و همراهی دوستان و همسالان در ورزش، نگرش و طرز فکر مثبت اقوام و نزدیکان به فعالیت ورزشی معلولین و تشویق آنان، مشکلات شغل بایی و درآمدی معلولین، ترافیک شهری خصوصا در کلان شهرها، تصویب قوانین دولتی با هدف توسعه در ورزش معلولین کشور، پوشش رسانه ای مسابقات ورزشی معلولین
Q2	نظارت و کنترل بر اجرای برنامه های توسعه ای ورزش معلولین، تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین، تدوین و اجرای برنامه های عملیاتی جهت رفع نیازهای حال در ورزش معلولین، توجه به دسترسی ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین، تربیت نیروی متخصص (مربی، مشاور و ...) برای ورزش معلولین، تقویت حس خودکارآمدی معلولین جهت درک توانایی های خود، کسب تجربه مثبت معلولین از پرداختن به ورزش، تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین و ورزش معلولین، ارائه برنامه های آگاهی بخش و اطلاع رسانی با هدف ترغیب معلولین به ورزش	Q10	وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور، فیزیکی و انسانی در جهت توسعه رشته، کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین، برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین، وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین، تقویت حمایت اجتماعی از ورزش معلولین، مهارت تورم و گرانی ورزش و خدمات ورزشی، اختصاص ردیف بودجه مختص معلولین و سلامتی معلولان
Q3	کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین، تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین، برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین، فراخوان طرح های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین، کاهش ترس از تمسخر در کمک خواستن از دیگران در محیط های ورزشی، تغییر نگرش ترحم آمیز به معلولین و فعالیت بدنی آنان در جامعه	Q11	کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین، وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین، ترافیک شهری خصوصا در کلان شهرها، پوشش رسانه ای مسابقات ورزشی معلولین
Q4	دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان، آینده نگری و طرح ریزی اقدامات لازم جهت نیازهای ورزشی آینده معلولین، فراخوان طرح های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین، تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین جهت حضور و شرکت در فعالیت های ورزشی	Q12	تقسیم عادلانه منابع مالی، فیزیکی و انسانی در جهت توسعه رشته، ساخت فضاهای پایگاه ها و اماکن ورزشی مختص معلولین و متناسب با نیازهای آنان، آگاهی بخشی به معلولین در خصوص آثار پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی، معابر غیر استاندارد برای تردد معلولین در سطح شهر
Q5	تدوین و اجرای برنامه های عملیاتی جهت رفع نیازهای حال در ورزش معلولین، آینده نگری و طرح ریزی اقدامات لازم جهت نیازهای ورزشی آینده معلولین، کاهش ترس از تمسخر در کمک خواستن از دیگران در محیط های ورزشی	Q13	برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین، برنامه ریزی برای جذب حامیان مالی و سرمایه گذاران بخش خصوصی با هدف توسعه ورزش معلولین، تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین و ورزش معلولین،
Q6	دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان، تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین جهت حضور و شرکت در فعالیت های ورزشی، ترافیک شهری خصوصا در کلان شهرها، آلودگی هوا	Q14	توجه به دسترسی ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین، تربیت نیروی متخصص (مربی، مشاور و ...) برای ورزش معلولین، تشویق و ترغیب خانواده به ورزش و فعالیت معلولین
Q7	برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین، وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین، تدوین برنامه ها و برگزاری کارگاه های دانش افزایی و آگاهی بخشی به معلولین در خصوص آثار پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی، تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین	Q15	کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین، تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین، کاهش ترس از تمسخر در کمک خواستن از دیگران در محیط های ورزشی، تقویت حمایت اجتماعی از ورزش معلولین، اختصاص ردیف

و ورزش معلولین، تصویب قوانین دولتی با هدف توسعه در ورزش معلولین کشور،	بودجه مختص معلولین و سلامتی معلولان، ارائه برنامه های آگاهی بخش و اطلاع رسانی با هدف ترغیب معلولین به ورزش
وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور، نظارت و کنترل بر اجرای برنامه های توسعه ای ورزش معلولین، برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین، فراخوان طرح های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین، مهار تورم و گرانی ورزش و خدمات ورزشی	

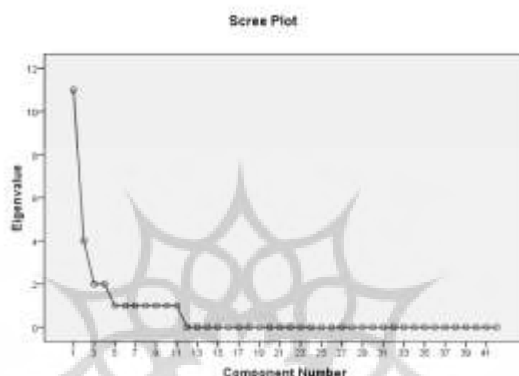
Q8

جدول ۳. کدهای تائید شده از فرآیند مصاحبه ها توسط تیم تحقیق و گروه دلفی

تعداد تکرار	گزاره و کد کلامی
۴	۱. دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان
۷	۲. وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور
۳	۳. نظارت و کنترل بر اجرای برنامه های توسعه ای ورزش معلولین
۸	۴. توسعه ارتباطات بین سازمان های ورزشی و سایر نهادها جهت توسعه ورزش معلولین
۲	۵. تقسیم عادلانه منابع مالی، فیزیکی و انسانی در جهت توسعه رشته
۹	۶. کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین
۱۱	۷. تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین
۷	۸. دویین و اجرای برنامه های عملیاتی جهت رفع نیازهای حال در ورزش معلولین
۵	۹. آینده نگری و طرح ریزی اقدامات لازم جهت نیازهای ورزشی آینده معلولین
۳	۱۰. برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین
۴	۱۱. رنامه ریزی برای جذب حامیان مالی و سرمایه گذاران بخش خصوصی با هدف توسعه ورزش معلولین
۷	۱۲. ساخت فضاها، پایگاه ها و اماکن ورزشی مختص معلولین و متناسب با نیازهای آنان
۱۳	۱۳. طراحی مناسب فضای داخلی اماکن ورزشی موجود متناسب با معلولین
۸	۱۴. وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین
۱۵	۱۵. توجه به دسترسی ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین
۱۲	۱۶. تربیت نیروی متخصص (مربی، مشاور و ...) برای ورزش معلولین
۹	۱۷. تدوین برنامه ها و برگزاری کارگاه های دانش افزایی و آگاهی بخشی به معلولین در خصوص آثار پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی
۶	۱۸. فراخوان طرح های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین
۸	۱۹. در دسترس بودن اطلاعاتی در خصوص اماکن ورزشی ویژه معلولین
۵	۲۰. تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین جهت حضور و شرکت در فعالیت های ورزشی
۸	۲۱. تقویت حس خود کارآمدی معلولین جهت درک توانایی های خود
۱۱	۲۲. کسب تجربه مثبت معلولین از پرداختن به ورزش
۸	۲۳. کاهش ترس از تمسخر در کمک خواستن از دیگران در محیط های ورزشی
۶	۲۴. علاقمندی و پذیرفتن سبک زندگی سالم و فعال از سوی معلولین
۷	۲۵. تشویق و ترغیب خانواده به ورزش و فعالیت معلولین
۹	۲۶. حمایت و همراهی دوستان و همسالان در ورزش
۱۲	۲۷. گرش و طرز فکر مثبت اقوام و نزدیکان به فعالیت ورزشی معلولین و تشویق آنان
۴	۲۸. تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین و ورزش معلولین
۶	۲۹. غیر نگرش ترحم آمیز به معلولین و فعالیت بدنی آنان در جامعه
۹	۳۰. تقویت حمایت اجتماعی از ورزش معلولین
۱۴	۳۱. مهار تورم و گرانی ورزش، وسایل و خدمات ورزشی
۱۲	۳۲. مشکلات مالی معلولین و خانواده های آنان در رفت و آمد و استفاده از اماکن ورزشی (شهریه)
۳	۳۳. مشکلات شغل یابی و درآمدی معلولین
۳	۳۴. ترافیک شهری خصوصا در کلان شهرها
۷	۳۵. آلودگی هوا
۱۲	۳۶. معابر غیر استاندارد برای تردد معلولین در سطح شهر
۱۱	۳۷. حمل و نقل نامتناسب با ویژگی های معلولین
۸	۳۸. وجود قوانین حمایتی برای پرداختن به ورزش معلولین

۹	۳۹. قوانین بکارگیری معلولین در مشاغل و توجه به سطح درآمدی آنان
۱۱	۴۰. اختصاص ردیف بودجه مختص معلولین و سلامتی معلولان
۱۳	۴۱. تصویب قوانین دولتی با هدف توسعه در ورزش معلولین کشور
۷	۴۲. پوشش رسانه ای مسابقات ورزشی معلولین
۵	۴۳. اختصاص برنامه های ویژه برای ورزش معلولین
۱۴	۴۴. ارائه برنامه های آگاهی بخشی و اطلاع رسانی با هدف ترغیب معلولین به ورزش

برای تعیین تعداد مطلوب مؤلفه‌ها نمودار سنگ‌ریزه ۱ مورد استفاده قرار گرفت؛ این نمودار بیانگر تغییرات مقادیر ویژه در ارتباط با عامل‌ها می‌باشد. با توجه به دیدگاه خبرگان، مجموعاً ۱۱ عامل بالاتر از یک شناسایی شدند.

شکل ۱. نمودار سنگ‌ریزه (اسکری) الگوهای ذهنی خبرگان

جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که با توجه به دیدگاه افراد، جمعاً ۱۱ عامل شناسایی شده است که این ۱۱ عامل چیزی حدود ۹۰ درصد از واریانس را تبیین و پوشش می‌دهند که مقدار بسیار بالایی است.

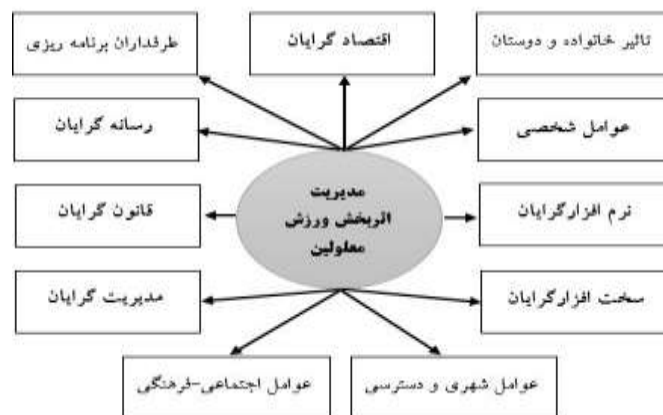
جدول ۴. میزان واریانس تبیین شده هر عامل یا الگوی ذهنی و مقدار ویژه آن

چرخش متعامد عامل‌ها			تعداد الگوهای ذهنی پژوهش
واریانس جمعی	درصد واریانس	جمع کل	
۲۱/۱۴۲	۲۱/۱۴۲	۱۰/۱۱۴	الگوی ذهنی اول: مدیریت گرایان
۳۸/۲۷۴	۱۷/۱۳۲	۹/۶۷۸	الگوی ذهنی دوم: طرفداران برنامه‌ریزی
۵۱/۲۸۸	۱۳/۰۱۴	۸/۸۰۰	الگوی ذهنی سوم: سخت افزار گرایان
۶۲/۲	۱۰/۹۱۲	۷/۶۱۰	الگوی ذهنی چهارم: نرم‌افزار گرایان
۷۱/۳۷۳	۹/۱۷۴	۶/۴۲۸	الگوی ذهنی پنجم: عوامل شخصی
۷۷/۶۷۴	۶/۳۰۰	۵/۰۶۹	الگوی ذهنی ششم: تأثیر خانواده و دوستان
۸۱/۶۹۱	۴/۰۱۷	۴/۱۲۸	الگوی ذهنی هفتم: عوامل اجتماعی-فرهنگی
۸۵/۰۱۲	۳/۳۲۱	۳/۹۰۹	الگوی ذهنی هشتم: اقتصاد گرایان
۸۷/۲۳۱	۲/۲۱۹	۲/۵۴۱	الگوی ذهنی نهم: عوامل شهری و دسترسی
۸۹/۲۴۳	۲/۰۱۲	۲/۰۱۳	الگوی ذهنی دهم: قانون گرایان
۹۰/۵۶۸	۱/۳۲۵	۱/۷۱۰	الگوی ذهنی یازدهم: رسانه گرایان

نتایج را در قالب یک نمودار نشان می‌دهد و در آن ۰۱. این آزمون یکی از معروف‌ترین روش‌های گرافیکی برای انتخاب تعداد مناسب عامل‌ها در تحلیل عاملی اکتشافی از روی مقادیر ویژه است؛ که.

نشان داده شده به طوری که همراه با حرکت به سمت راست از مقادیر ویژه نیز کاسته می‌شود. X و مقادیر ویژه در محور عمودی Y عامل‌ها یا مولفه‌ها در محور افقی

در نهایت در شکل ۲ الگوهای ذهنی شناسایی شده و مدل مفهومی رسم شد که به شرح زیر است:

شکل ۲. الگوهای ذهنی استخراج شده و مدل مفهومی تحقیق

جدول ۵. اولویت بندی مؤلفه ها و شاخص های مدیریت اربخش در ورزش معلولین کشور

رتبه	میانگین رتبه ها	میانگین	مؤلفه ها و شاخص های مدیریت اربخش در ورزش معلولین کشور
۱	۸/۱۲	۴/۱۲	مدیریت گرایان
۲	۷/۰۴	۳/۸۶	طرفداران برنامه ریزی
۷	۵/۸۵	۳/۲۰	سخت افزار گرایان
۱۱	۳/۰۱	۲/۸۱	نرم افزار گرایان
۵	۶/۵۷	۳/۲۶	عوامل شخصی
۶	۶/۲۷	۳/۲۵	تأثیر خانواده و دوستان
۱۰	۳/۴۱	۲/۹۴	عوامل اجتماعی-فرهنگی
۳	۶/۷۳	۳/۵۴	اقتصاد گرایان
۸	۴/۹۳	۳/۱۴	عوامل شهری و دسترسی
۹	۴/۳۴	۳/۰۷	قانون گرایان
۴	۶/۷۰	۳/۳۸	رسانه گرایان

با توجه به نتایج آزمون فریدمن در جدول ۵، بیشترین میانگین و کسب رتبه ۱ (اولویت اول) مربوط به مدیریت گرایان و کمترین میانگین و کسب رتبه ۱۱ (اولویت آخر) مربوط به نرم افزار گرایان می باشد.

جدول ۶. نتایج آزمون فریدمن

سطح معنی داری	(درجه آزادی)	Chi_square (کای اسکور)	عوامل
۰/۰۰۱	۱۰	۱۱۲۵/۳۲۵	مؤلفه ها و شاخص های مدیریت اربخش در ورزش معلولین کشور

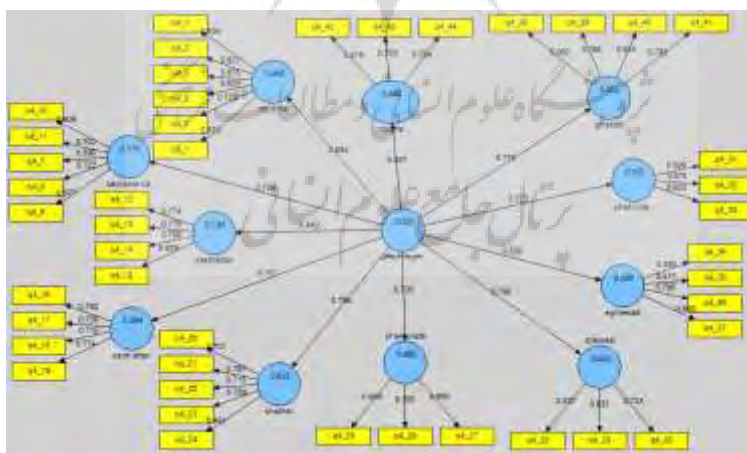
برای ارزیابی مدل درونی یا مدل ساختاری، شاخص های متعددی وجود دارد که از جمله می توان به ضریب تعیین (R^2) و ضرایب مسیر اشاره کرد. ضریب تعیین یک معیار اساسی برای ارزیابی متغیرهای مکنون درونزا می باشد. مقادیر R^2 برابر ۰/۱۸ و ۰/۵۲ در مدل های

مسیری PLS به ترتیب ضعیف و قابل توجه توصیف می‌شود. بر اساس نتایج در جدول زیر، ضریب تعیین برای تمام متغیرهای درون‌زا مقدار قابل قبول است که کیفیت مدل ساختاری را نشان می‌دهد. در این بخش برازش مدل اندازه‌گیری با شاخص اشتراکی، برازش مدل ساختاری با شاخص افزونگی و برازش کلی با نیکویی برازش (GOF) اندازه‌گیری می‌شود. شاخص افزونگی فقط برای متغیرها درون‌زا (متغیر ملاک) محاسبه می‌گردد و مانند شاخص اشتراکی باید مقدار آن مثبت باشد. در کتاب‌های آماری سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی نموده‌اند.

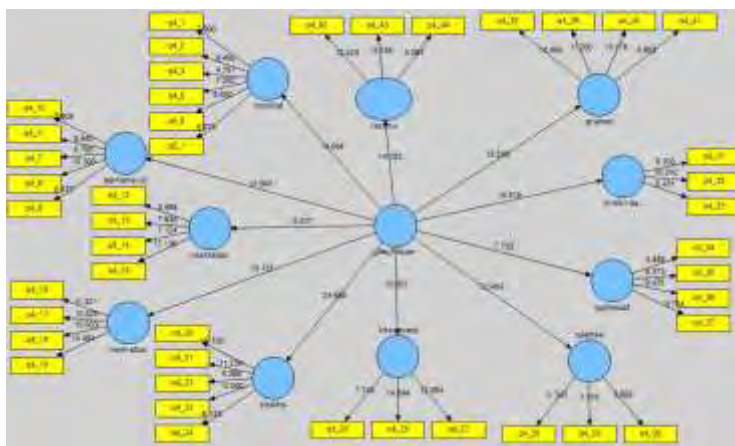
جدول ۷. برآورد پارامترهای مدل ساختاری

متغیر	شاخص اشتراکی	شاخص افزونگی
طرفداران برنامه‌ریزی	۰/۷۷	۰/۱۲
اقتصادگرایان	۰/۶۵	۰/۰۵
عوامل اجتماعی-فرهنگی	۰/۵۹	۰/۰۱
قانون‌گرایان	۰/۷۹	۰/۰۱
تأثیر خانواده و دوستان	۰/۳۲	۰/۰۳
مدیریت گرایان	۰/۴۹	۰/۳۱
نرم‌افزارگرایان	۰/۴۱	۰/۲۱
رسانه گرایان	۰/۴۵	۰/۰۱
سخت‌افزارگرایان	۰/۶۲	۰/۰۲
عوامل شهری و دسترسی	۰/۵۹	۰/۰۳
عوامل شخصی	۰/۶۵	۰/۰۱
مدیریت اثربخش ورزش معلولین	۰/۴۵	—

$$GOF \cong \sqrt{Communalities * R^2} \cong \sqrt{0.55 * 0.48} \cong 0.35$$

شکل ۳. مدل تحقیق در حالت شاخص بی

شکل ۴. مدل تحقیق در حالت شاخص تی

بحث و نتیجه گیری

بامطالعه مبانی نظری تحقیق از جمله مقالات، کتب، پایان نامه ها و وبسایت ها و همچنین مصاحبه با افراد مورد مطالعه تحقیق، ۵۵ عبارت به عنوان عوامل شاخص های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور شناسایی شد. این عوامل در برخی موارد به یکدیگر شباهت یا مربوط بودند که در نهایت به ۴۴ عبارت کاهش پیدا کرد. به طور کلی یافته های تحقیق نشان داد که شاخص های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور حول یک محور خاص نمی چرخد و از جنبه های مختلفی، ورزش معلولین و شاخص های مدیریت اثربخش به عوامل مختلفی بستگی دارند که برای موفقیت در این عرصه معطوف به یک حیطه یا دو حیطه نیست؛ زیرا این عوامل از دیدگاه مدیریتی گرفته، برنامه ریزی، سخت افزاری و نرم افزاری، اجتماعی- فرهنگی، رسانه ای گرفته تا حتی به عوامل شخصی نیز معطوف بود. از این رو در این هدف نمی توان به طور کامل به دسته بندی و تحلیل عبارات عوامل پرداخت و باید این عوامل به طور منطقی دسته بندی شوند و سپس در مورد آن ها بحث کرد. به همین دلیل در ادامه به جنبه های مختلف این عوامل بیشتر پرداخته شد. بر اساس خروجی نرم افزار SPSS مقادیر بارهای عاملی با یکدیگر مقایسه شدند و عوامل مهم و نظراتی که دارای اهمیت بیشتری هستند، شناسایی شدند. بعلاوه برای تحلیل عاملی و تفسیر عوامل، معیارهای عوامل مهم در نظر گرفته شده اند و به این ترتیب الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص شاخص های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور شناسایی و در ۱۱ الگو دسته بندی شدند. با توجه به موارد ذکر شده و بر اساس امتیازات داده شده از سوی خبرگان به عوامل کیو و همچنین مصاحبه ها و نحوه ی ارزش گذاری کارت ها در نمودار کیو از سوی خبرگان، تحلیل و تفسیر عقاید و دیدگاه ها در هر الگوی ذهنی صورت گرفته است که عبارت اند از:

الگوی ذهنی اول: مدیریت گرایان: افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند مسائل مدیریتی را در رأس مدیریت اثربخش ورزش معلولین می‌دانستند و اعتقاد ویژه‌ای داشتند که برای دستیابی به موفقیت و توفیق در ورزش معلولین باید از دیدگاه مدیریتی به این قضیه نگریست و تمامی جنبه‌های مدیریتی را اعمال نمود. این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان، وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور نظارت و کنترل بر اجرای برنامه‌های توسعه‌ای ورزش معلولین، توسعه ارتباطات بین سازمان‌های ورزشی و سایر نهادها جهت توسعه ورزش معلولین، تقسیم عادلانه منابع مالی، فیزیکی و انسانی در جهت توسعه رشته و کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده‌سازی برنامه‌های ورزش معلولین بود.

الگوی ذهنی دوم: طرفداران برنامه‌ریزی: در این الگوی ذهنی به‌طور خاص به یکی از ارکان مهم مدیریت، یعنی برنامه‌ریزی اشاره می‌کند و بیان می‌کند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولان باید برنامه‌ریزی‌های راهبردی و عملیاتی برای رسیدن به موفقیت‌های بیشتر تدوین کرد و راه رسیدن به این موفقیت از برنامه‌ریزی درست می‌گذرد. خبرگان در این الگوی ذهنی تأکید زیادی بر مسائلی همچون تدوین برنامه‌های راهبردی و توسعه‌ای در ورزش معلولین، تدوین و اجرای برنامه‌های عملیاتی جهت رفع نیازهای حال در ورزش معلولین، آینده‌نگری و طرح‌ریزی اقدامات لازم جهت نیازهای ورزشی آینده معلولین، برنامه‌ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه‌ای ورزش معلولین و برنامه‌ریزی برای جذب حامیان مالی و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی باهدف توسعه ورزش معلولین داشتند.

الگوی ذهنی سوم: سخت‌افزارگرایان: این الگوی ذهنی به‌طور خاص اشاره می‌کند که ورزش معلولین نیازمند تجهیزات و امکانات است و برای مدیریت اثربخش آن باید به سخت‌افزارهای موجود که در اینجا منظور همان امکانات و تجهیزات فیزیکی است، توجه ویژه‌ای شود. در این الگوی ذهنی مفاهیمی همچون ساخت فضاها، پایگاه‌ها و اماکن ورزشی مختص معلولین و متناسب با نیازهای آنان، طراحی مناسب فضای داخلی اماکن ورزشی موجود متناسب با معلولین، وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین و توجه به دسترسی‌ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین تأکید شده است. در تحقیقات مختلفی نیز وجود امکانات فیزیکی و سخت‌افزاری جهت توسعه ورزش معلولین را به اثبات رسانده بود از جمله پور سلطانی زرنندی (۲۰۱۷)، آرلن (۲۰۱۸) و رانکین (۲۰۱۲) که با این نتیجه همسو است.

الگوی ذهنی چهارم: نرم‌افزارگرایان: خبرگانی که این الگوی ذهنی را داشتند بر این عقیده بودند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولین باید به تربیت نیروی متخصص (مربی، مشاور و ...) برای ورزش معلولین پرداخت، برنامه‌ها و برگزاری کارگاه‌های دانش‌افزایی و

آگاهی‌بخشی به معلولین در خصوص آثار پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی را تدوین کرد، فراخوان هایی برای طرح‌های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین ترتیب دید و باید اطلاعات در خصوص اماکن ورزشی ویژه معلولین در دسترس باشد. به اعتقاد این گروه از خبرگان مسائل مدیریتی باید شامل نرم‌افزاری نیز باشد زیرا این مسائل نقش ویژه‌ای در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد.

الگوی ذهنی پنجم: عوامل شخصی: در این الگوی ذهنی که به‌طور ویژه نگاهی به مسائل روان‌شناسانه نیز دارد بیان می‌کند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولین، باید به‌طور خاص روی شخص معلول نیز کارکرد، بدین معنی که ورزش معلولین در صورتی به‌درستی مدیریت می‌شود که در درجه اول وی نیز مشتاق به حضور در ورزش باشد و عوامل شخصی نیز که بعضاً به نگرش آن‌ها به ورزش می‌باشد را تحت تأثیر قرار دهد. از این رو این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین جهت حضور و شرکت در فعالیت‌های ورزشی، تقویت حس خودکارآمدی معلولین جهت درک توانایی‌های خود، کسب تجربه مثبت معلولین از پرداختن به ورزش، کاهش ترس از تمسخر در کمک خواستن از دیگران در محیط‌های ورزشی و علاقه‌مندی و پذیرفتن سبک زندگی سالم و فعال از سوی معلولین بود. تحقیقات زیادی به نقش عوامل شخصی و فردی در توسعه ورزش معلولین اشاره کرده که با این نتیجه مطابقت داشت (اقدسی و بهزادnia (۱۳۹۹)، فروغی فرد و سیدعامری (۱۳۹۹)، آرلن^۱ (۲۰۱۸)، رانکین^۲ (۲۰۱۲)).

الگوی ذهنی ششم: تأثیر خانواده و دوستان: همان‌طور که عوامل کلان در مدیریت اثربخش ورزش معلولان نقش دارند، نباید از نقش خانواده و دوستان به‌عنوان یک عامل روان‌شناسانه دیگر غافل ماند. به همین دلیل این الگوی ذهنی نقش مثبتی در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد. این نتیجه به‌طور مشابهی در تحقیقات آرلن (۲۰۱۸) و رانکین (۲۰۱۲) نیز به‌دست آمده بود که با تحقیق حاضر همسو است. مهم‌ترین گویه‌های این الگوی ذهنی شامل تشویق و ترغیب خانواده به ورزش و فعالیت معلولین، حمایت و همراهی دوستان و همسالان در ورزش و نگرش و طرز فکر مثبت اقوام و نزدیکان به فعالیت ورزشی معلولین و تشویق آنان می‌باشد.

الگوی ذهنی هفتم: عوامل اجتماعی-فرهنگی: افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند معتقد بودند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولین باید یک سری مواردی در جامعه از جمله مسائل فرهنگی و اجتماعی رعایت شود و فرهنگ‌سازی‌هایی صورت بگیرد که معلولین نسبت به ورزش رغبت داشته باشند و در جامعه منزوی نباشند. به همین دلیل یکی از الگوهای ذهنی می‌باشد که به مسائل کلان محیطی

1- Arlene

2 -Rienk

اشاره می‌کند. این یافته با تحقیقات ابطحی نیا و راستگو (۲۰۲۰)، پور سلطانی زرنندی (۲۰۱۷) و آرلن (۲۰۱۸) همسو و مطابقت داشت اما با تحقیق زبردست و شریفیان (۲۰۱۶) ناهمسو بود زیرا آن‌ها در تحقیقشان بیان کردند که موانع اجتماعی بر مشارکت افراد ضایعه نخاعی ایران در فعالیت‌های بدنی تفریحی کمترین میزان اهمیت را داشت. این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین و ورزش معلولین، تغییر نگرش ترحم‌آمیز به معلولین و فعالیت بدنی آنان در جامعه و تقویت حمایت اجتماعی از ورزش معلولین می‌باشد.

الگوی ذهنی هشتم: اقتصادگرایان: همانند تمامی موارد مدیریتی، بخش اقتصاد نیز یکی از مهم‌ترین ارکان مدیریت اثربخش است، در ورزش معلولین نیز الگوی ذهنی اقتصادگرایان اجتناب‌ناپذیر بود و به دلیل اینکه ورزش نیازمند مسائل اقتصادی و مالی برای توسعه است، پس وجود این الگوی ذهنی نیز در مدیریت اثربخش ورزش معلولین ضرورت دارد. در تحقیقات پور سلطانی زرنندی (۲۰۱۷) و زبردست و شریفیان (۲۰۱۶) نیز به اقتصاد، موارد مالی و جنبه‌های سودآورانه ورزش معلولین برای توسعه اشاره کرده بود که با این نتیجه همپوشانی داشت. این الگوی ذهنی به‌طور خاص دربرگیرنده مفاهیمی همچون مهار تورم و گرانی ورزش، وسایل و خدمات ورزشی، مشکلات مالی معلولین و خانواده‌های آنان دررفت و آمد و استفاده از اماکن ورزشی (شهریه) و مشکلات شغل یابی و درآمدی معلولین بود.

الگوی ذهنی نهم: عوامل شهری و دسترسی: افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند نگاه ریزبینانه و دقیقی به مسائل ورزش معلولین نیز داشتند، زیرا عوامل شهری و دسترسی اگر برای توسعه ورزش در سطح جامعه مهم است اما برای ورزش معلولین ضروری می‌باشد، زیرا ورزشکاران معلول به دلیل ناتوانی‌های جسمی که دارند باید امکانات شهری و دسترسی راحت‌تری داشته باشند. از این‌رو این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون ترافیک شهری خصوصاً در کلان‌شهرها، آلودگی هوا، معابر غیراستاندارد برای تردد معلولین در سطح شهر و حمل‌ونقل نامتناسب با ویژگی‌های معلولین می‌باشد. در تحقیقات پور سلطانی زرنندی (۲۰۱۷)، دوی و همکاران (۲۰۱۳) به نتایج مشابهی دست‌یافته بودند که با این نتیجه همسو بود اما با تحقیق ارسما (۲۰۱۶) ناهمسو بود زیرا نشان داد که امکانات و عوامل محیطی جزء عوامل منفی و بازدارنده در مشارکت افراد معلولیت فیزیکی پس از توان‌بخشی در ورزش می‌باشد.

الگوی ذهنی دهم: قانون‌گرایان: در این الگوی ذهنی به‌طور خاص اشاره می‌کند جهت مدیریت اثربخش ورزش معلولین نیازمند موارد کلان همچون قانون و قانون‌گذاری درست در راستای ورزش معلولین است. این الگوی ذهنی از عباراتی همچون وجود قوانین حمایتی برای پرداختن به ورزش معلولین، قوانین به‌کارگیری معلولین در مشاغل و توجه به سطح درآمدی آنان، اختصاص ردیف بودجه مختص

معلولین و سلامتی معلولان و تصویب قوانین دولتی با هدف توسعه در ورزش معلولین کشور تشکیل شد که با تحقیق ابطحی نیا و راستگو (۲۰۲۰) نیز همسو است.

الگوی ذهنی یازدهم: رسانه گرایان: در این الگوی ذهنی اشاره می‌شود که پوشش رسانه‌ای ورزش معلولین کشور نقش بسیار مفیدی در مدیریت اثربخش دارد که بر کسی پوشیده نیست. به عنوان مثال در بازی‌های پارالمپیک و پاراآسیایی که پخش تلویزیونی ورزش معلولین وجود دارد، بسیاری از مخاطبان ورزشی کشور جذب این مسابقات می‌شوند و به‌طورجدی مسابقات را دنبال و با پیروزی نمایندگان کشور خوشحال و با باختشان ناراحت می‌شوند. این رفتار به‌منزله تأثیر فوق‌العاده‌ای است که رسانه در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد. با استفاده از آزمون رتبه‌بندی فریدمن، الگوهای ذهنی شناسایی شده رتبه‌بندی شدند و یافته‌ها نشان داد که بین مؤلفه‌ها، از لحاظ رتبه، تفاوت معنی‌داری وجود دارد و برخی مؤلفه‌ها و الگوهای ذهنی را باید از سایر الگوهای ذهنی بااهمیت‌تر شمارد. در ادامه در مورد رتبه هر یک از الگوهای ذهنی بحث شد. یافته‌های آزمون رتبه‌بندی فریدمن نشان داد که مدیریت گرایان، با میانگین ۴/۱۲ نیز در اولویت اول قرار دارد. در مدیریت اثربخش ورزش معلولان کشور، شاخص‌های مدیریتی از آنجاکه می‌توانند کمبودها را جبران کنند، از نقاط قوت به‌خوبی استفاده کنند، تهدیدهای محیطی را برطرف کنند و فرصت‌سازی کنند، در نتیجه مشخص می‌شود که مدیریت گرایان نیز نقش مهمی در مدیریت اثربخش ورزش معلولین کشور دارند. به همین دلیل در رتبه اول اهمیت قرار دارد. مؤلفه طرفداران برنامه‌ریزی با میانگین ۳/۸۶ نیز در درجه دوم اهمیت قرار داشت. همان‌طور که بیان شد یکی از ارکان مهم مدیریت و مدیران عالی، برنامه‌ریزی مناسب می‌باشد. بدون برنامه‌ریزی راهبردی و عملیاتی امکان رسیدن به موفقیت بسیار پایین است و با استفاده از برنامه‌ریزی می‌توان منابع را شناسایی و بهترین و راحت‌ترین مسیر را برای موفقیت طی نمود. در مدیریت اثربخش ورزش معلولین کشور نیز، برنامه‌ریزی همان اهمیت را دارد یا حتی می‌توان اهمیت برنامه‌ریزی را برای ورزش معلولین بیشتر هم دانست. از این‌رو منطقی به نظر می‌رسد که چرا این مؤلفه در رتبه دوم اهمیت قرار دارد. در رتبه سوم اهمیت، اقتصاد گرایان با میانگین ۳/۵۴ قرار داشت. در مدیریت اثربخش یکی از منابع مهم، منابع مالی و اقتصادی است. اگر این مؤلفه در وضعیت خوبی باشد، برنامه‌ها را می‌توان به‌خوبی اجرا و پیاده‌سازی کرد، امکانات و تجهیزات فراهم کرد، رویداد ورزشی برای معلولین برگزار کرد، لیگ‌های ورزش معلولین را به‌طور منظم برگزار کرد و ... همه این عوامل به‌خوبی نشان می‌دهند که مؤلفه اقتصادی چرا در الگوهای ذهنی بااهمیت قرار دارد و نشان می‌دهد که نتیجه حاضر منطقی است. الگوی ذهنی رسانه گرایان در رتبه چهارم اهمیت قرار داشت. همان‌طور که در بررسی سؤال قبلی بیان شد پوشش رسانه‌ای ورزش معلولین کشور نقش بسیار مفیدی در

مدیریت اثربخش دارد که بر کسی پوشیده نیست. به عنوان مثال در بازی‌های پارالمپیک و پاراآسیایی که پخش تلویزیونی ورزش معلولین وجود دارد، بسیاری از مخاطبان ورزشی کشور جذب این مسابقات می‌شوند و به طور جدی مسابقات را دنبال و با پیروزی نمایندگان کشور خوشحال و با باختشان ناراحت می‌شوند. این رفتار به منزله تأثیر فوق‌العاده‌ای است که رسانه در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد. در نتیجه رتبه چهارم الگوی ذهنی رسانه گرایان منطقی می‌باشد. در ادامه مشخص شد عوامل شخصی در رتبه پنجم و تأثیر خانواده و دوستان در رتبه ششم اهمیت قرار دارد. با یک نگاه منطقی مشخص می‌شود که این دو مؤلفه در بهترین جایگاه قرار دارند، زیرا عوامل شخصی وابسته به مسائل مختلفی است و در صورتی ورزشکار معلول انگیزه پیدا می‌کند که به ورزش روی بیاورد که مسائل مدیریتی رعایت شود، برنامه‌ریزی صورت بگیرد، از لحاظ اقتصادی شرایط مهیا باشد و... که همه این عوامل ذکر شده در رتبه‌های قبلی قرار داشتند، در نتیجه عوامل شخصی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل باید در نظر گرفته شود.

با توجه به نتایج پژوهش و بررسی الگوهای ذهنی افراد، ورزشکاران، پیشکسوتان و مربیان به ترتیب به ۴ الگوی ذهنی اقتصادگرایان، عوامل شخصی، سخت‌افزارگرایان و تأثیر خانواده و دوستان بیشتر تمایل داشتند و مدیران به ترتیب به ۴ الگوی ذهنی مدیریت گرایان، طرفداران برنامه ریزی، قانون‌گرایان و اقتصادگران بیشتر تمایل داشتن و اساتید به ترتیب به ۴ الگوی ذهنی طرفداران برنامه ریزی، اقتصادگرایان، عوامل اجتماعی و فرهنگی و عوامل شهری و دسترسی بیشتر تمایل داشتند. در ادامه تحلیل یافته‌های پژوهش و بررسی الگوهای ذهنی افراد زنان به ترتیب به ۴ الگوی ذهنی عوامل شخصی، تأثیر خانواده و دوستان، اقتصادگرایان و عوامل اجتماعی و فرهنگی بیشتر تمایل داشتن و مردان به ترتیب به ۴ الگوی ذهنی اقتصادگرایان، طرفداران برنامه ریزی، عوامل شخصی و سخت‌افزارگرایان بیشتر تمایل داشتند.

با توجه به یافته‌های تحقیق و بحث و نتیجه‌گیری، پیشنهادات کاربردی زیر نیز جهت مدیریت اثربخش ورزش معلولین کشور ارائه شد: جهت تحقق بیشتر مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور به مسائل سازمانی مانند عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی توجه بیشتری شود و در ابتدا با توجه به اینکه این دو الگوی ذهنی در اولویت‌های اول قرار داشتند، به مفاهیم آن‌ها به صورت عملیاتی‌تری نگریست. سعی شود مسائل اجتماعی که در وضعیت خوبی نیز قرار نداشت در اولویت مسئولان ورزش کشور قرار بگیرد تا بدین وسیله فرهنگ‌سازی شود و ورزشکاران معلول بتوانند با آرامش خیال در میادین ورزشی حضور پیدا کنند. سعی شود جهت توسعه عوامل شخصی در ورزشکاران معلول، فرهنگ‌سازی شود و برنامه‌هایی جهت تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین تدوین شود. پیشنهاد می‌شود مسئولان بلندپایه

ورزش کشور، در هر شهری حداقل یک سالن ورزشی مختص ورزشکاران جانبازان و معلولین احداث نمایند. این امر نتایج فوق‌العاده در جذب معلولین به ورزش و افزایش حس مفید بودن در جامعه به آنها خواهد داد. قوانین حمایت‌کننده و ردیف بودجه برای ورزش معلولین در کشور ایجاد شود، همچنین یک برنامه تلویزیونی در شبکه ورزش برای پرداختن به ورزش معلولین و جانبازان کشور اختصاص داده شود.

منابع

- Abtahinia, A., & Rastgoo, S. (2020). The Impact of Eudaimonic Well-Being on the Quality of Life of Volleyball Players in Veterans and Disabled Teams with the Mediating Role of Social Support. *Research on Educational Sport*, 8(20), 93-114 .
- Aqdasi, M., Behzadnia, B. (2020). Comparison of orientation towards activities in training self-efficacy and well-being indicators of physical-motor disabilities. *Two Quarterly Journal of Research in Sports Management and Motor Behavior*. 10 (19): 180-163. (Persian) .
- Devi, S., Goyal, S., & Ravindra, S. (2013). Evaluation of environmental barriers faced by wheelchair users in India. *Disability, CBR & Inclusive Development*, 24(3), 61-74 .
- Foroughifard, N., & Seyed Ameri, M. (2020). Investigation of factors preventing participation in sports activities of diabetic patients in Urmia. *Physiology and management research in sports.*, 12(1), 69-59 .
- Jaarsma, E. A., Dekker, R., Geertzen, J. H., & Dijkstra, P. (2016). Sports participation after rehabilitation: Barriers and facilitators. *Journal of rehabilitation medicine*, 48(1), 72-79 .
- Jalali Farahani, M., & Ali Dost, Q., A. . (2012). *Manage events and sports camps*. Fourth Edition, Tehran: Tehran University, Publishing Institute. 274. (Persian) .
- Kashian, S., & Bigler, M ((۹۹۹). Effective management model and solving the problem of employee inefficiency. *Journal of Police Organizational Development*, 16(69), 92-73 .
- Martin, J., Prokesova, E., & Atkinson, F. (2017). The psychology of wheelchair sport from hedonic to eudaimonic happiness. *Wheelchairs: Perceptions, Technology Advances and Barriers*, 88-99 .
- McGarty, A. M., & Melville, C. A. (2018). Parental perceptions of facilitators and barriers to physical activity for children with intellectual disabilities: A mixed methods systematic review. *Research in developmental disabilities*, 73, 40-57 .
- Moffat, F., & Paul, L. (2019). Barriers and solutions to participation in exercise for moderately disabled people with multiple sclerosis not currently exercising: a consensus development study using nominal group technique. *Disability and rehabilitation*, 41(23), 2775-2783 .
- Murphy, E. A. (2018). *Understanding Thai Attitudes toward Individuals with Physical Disabilities: Outcome of an International Adaptive Sports Training Program*. Clemson University .
- Nikokar, H., Ahi, P., & Akbari, M. (2021). The Impact of Futuristic Leadership on Organizational Effectiveness: The Mediating Role of Organizational Citizenship Behavior. *Productivity management.*, 15(57), 107-138 .
- Oliver, L., Stephan, G., Michael, N., Leonard, A., Volker, K., & Werner, K. (2018). Relegation of disabled children to lower age-levels in junior football—results and limitations of inclusion in recreational football. *Science and Medicine in Football*, 2(4), 315-320 .
- PoorSoltaniZarandi, H., Ghasemi, H., Havasel, M., & Moradi, F. (2017). Identifying barriers to participation of veterans and the disabled in Alborz province in sports. *Journal of Applied Research in Sports Science without Borders.* , 1(4), 17-12 .
- Shoraj, D., & Memetaj ,M. (2021). Impact of Leadership Versus Organizational Effectiveness in the Secondary Banking Sector in Albania .
- Smith, C., & Johnson, W. (2007). Psychological Functioning & changes in leisure. Life style among Individuals with chronics secondary health problems related to spinal cord injury. *Therapeutic recreation journal*, 27(4), 239-252 .
- Sobhanipour, S. M. R., Zarei Matin, H., Alvani, S. M., & Jandaghi, G. R. (2021). Designing an Effective Human Resource Management Model Based on Organizational Culture in the Iranian Public Section. *Organizational Culture Management*, 19(1), 25-46 .
- Zbardast, M., & Sharifian, I. (2016). Evaluation of barriers affecting the participation of people with spinal cord injury in Iran in recreational physical activity. *Sport Managment*, 8(3), 357-343 .